

BULETIN CRDT

NR. 37, APRILIE 2010

CUPRINS

CENTRUL DE RESURSE ȘI DEZVOLTARE PENTRU TRANSNISTRIA	1
ONG ÎN DETALII	9
ACTUAL	10
SEMNALĂRI	16
ANUNȚURI	18

CENTRUL DE RESURSE ȘI DEZVOLTARE PENTRU TRANSNISTRIA

Trainingul «Elaborarea propunerilor de proiect»

În ultimul timp, societatea civilă din regiunea Transnistreană a devenit un subiect de discuții și dispute aprinse atât la nivel regional, cât și la cel național. În același timp, organizațiile neguvernamentale din regiune rămân la un nivel scăzut de dezvoltare. Eforturile îndreptate spre creșterea profesională a reprezentanților societății civile din regiune sunt binevenite și reprezintă practic unica posibilitate accesibilă majorității reprezentanților organizațiilor neguvernamentale de a beneficia de instruire specializată.

În acest sens, Asociația Promo-LEX, în mod constant, desfășoară activități de instruire și asistență pentru organizațiile neguvernamentale din regiune în cadrul Departamentului ONG al Centrului de Resurse și Dezvoltare pentru Transnistria. Programele de instruire oferite de Promo-LEX sunt axate pe necesitățile primare

ale ONG-iștilor din regiune și încurajează implicarea activă a organizațiilor locale în soluționarea problemelor din regiune și promovarea normelor și valorilor democratice.

În acest context, în perioada 24-25 aprilie 2010, Asociația Promo-LEX a organizat trainingul cu tematica «Elaborarea propunerilor de proiect». Evenimentul a fost organizat la Baza de odihnă «La Popas» din localitatea Cocieri. În cadrul trainingului au participat 20 de reprezentanți ai ONG-ilor și grupurilor de inițiativă din regiune: mun. Bender, mun.Tiraspol, or.Dubăsari, or.Rîbnița, r.Slobozia și r.Grigoriopol.

Sesiunile din cadrul trainingului au avut drept scop sporirea nivelului de cunoștințe teoretice și dezvoltarea abilităților practice ale participanților în ceea ce ține de scrierea și implementarea proiectelor. Programul trainingului a fost elaborat în conformitate cu necesitățile de instruire ale participanților identificate anterior trainingului. Participanții au învățat care sunt elementele de bază ale unui proiect, cum se elaborează arborele problemelor și arborele obiectivelor, ce este și cum se elaborează cadrul logic al proiectului și cum se elaborează bugetul proiectului. De asemenea, participanții au fost instruiți în domeniul managementului proiectului.

Sesiunile teoretice au fost completate cu exerciții practice (lucru în grup, prezentări, discuții, întrebări, comentarii asupra studiilor de caz). Totodată, participanții au menționat și greutățile cu care se confruntă ONG-le locale în procesul de desfășurare a activităților lor, în mod special ei s-au referit la dificultățile care apar în procesul de colectare de fonduri. S-a pus problema intermedierei granturilor prin intermediul ONG din dreapta Nistrului, dar și faptul că sunt foarte puțini donatori la care pot aplica reprezentanți societății civile din regiune. De asemenea, s-a abordat și subiectul raportării narative și financiare pe proiecte. În acest sens, participanții au accentuat asupra faptului că cerințele donatorilor urmează a fi ajustate la realitățile din regiune. Au fost formulate și alte recomandări ale ONG-iștilor din regiune vis-a-vis de prioritățile stabilite de donatori pentru programele de finanțare, dar și faptul că multiple organizații pur și simplu nu dispun de condițiile necesare pentru elaborarea unei propuneri de proiect (lipsa sediului, echipamentului, etc.) motiv din care granturile instituționale sunt cele mai solicitate și căutate de beneficiarii din regiune.

Analiza formularelor de evaluare a participanților la training a arătat că astfel de instruirii sunt foarte binevenite, deoarece oferă posibilitatea ca fiecare participant care a pregătit un draft de proiect să-l completeze și eventual să-l discute cu colegii din regiune.

Acest training a fost organizat în cadrul programului de instruire continuă a reprezentanților societății civile din regiune, în cadrul Centrului de Resurse și Dezvoltare pentru Transnistria, proiect finanțat de către National Endowment for Democracy.

Olga Gordila
Coordonator Departamentul ONG, CRDT
Asociația Promo-LEX

Mișcarea Internațională pentru Democrație / Adunarea VI

Între 11 și 14 aprilie 2010, Mișcarea Internațională pentru Democrație (World Movement for Democracy) s-a întrunit la Jakarta, Indonezia, pentru a-și ține cea de-a șasea Adunare, desfășurată sub genericul „Solidaritate Interculturală: Lucrând împreună pentru Democrație”. Au participat aproape 600 de reprezentanți din peste 110 țări ale lumii.

În cadrul Adunării, a fost organizat un șir de sesiuni plenare și ateliere la diferite subiecte importante pentru mișcările ce promovează democrația, inclusiv teme ca societatea civilă, acțiuni de tineret, promovarea democrației și drepturile omului. La finalul fiecărei sesiuni au fost prezentate proiecte de raport, în care se descriu problemele ce au fost identificate în domeniul respectiv și se prezintă recomandările propuse de participanți. În această ediție a Buletinului CRDT, Asociația Promo-LEX – care a fost și ea prezentă la reuniune – reproduce câteva proiecte de raport care ar putea prezenta interes pentru persoanele și organizațiile ce promovează democrația și drepturile omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Aceste rapoarte abordează, în principal, chestiuni legate de modul în care reprezentanții societății civile care activează în condițiile unei administrații represive pot fi protejați de intimidări și persecuții și modul în care schimbările democratice pot fi promovate în societățile de tip închis.

Reacționând la atacurile asupra apărătorilor drepturilor omului și presa independentă: Cum poate ajuta solidaritatea transfrontalieră?

Prezentatorii atelierului au discutat experiențele lor în calitate de apărători ai drepturilor omului, precum și situații legate de drepturile omului din țările lor. Din discuții, a devenit clar că aproape toți apărătorii drepturilor omului din întreaga lume sunt expuși riscului de a fi torturați sau urmăriți penal. Guvernele utilizează strategii foarte asemănătoare pentru a suprima dreptul cetățenilor de a se bucura de libertatea de exprimare, de participare și informare.

Au fost depuse eforturi de către organizațiile societății civile pentru a proteja apărătorii de pretutindeni, pentru a se asigura că securitatea apărătorilor este luată în vedere și pentru a promova informarea și rețelele de solidaritate în întreaga lume. Acest lucru se realizează prin eforturi de a furniza resurse și

oportunități pentru oamenii în exil atunci când este nevoie. Acesta include strămutarea apărătorului într-o altă țară – în special în cazul în care viața apărătorului este în pericol în țara sa – precum și cursuri de instruire privind securitatea apărătorilor, conferințe și forumuri unde activiștii se întâlnesc pentru a aborda și a discuta despre provocările și realizările lor, și utilizarea Internetului și a presei audiovizuale drept mijloace de comunicare cu scopul de a crea solidaritate în activitatea lor.

Într-o oarecare măsură, aceste inițiative se realizează cu succes. În Polonia, organizațiile societății civile oferă cursuri de instruire pentru jurnaliști și studenți cu privire la documentarea încălcărilor drepturilor omului și mediatizarea lor cu ajutorul radioului comunitar, precum și modul în care aceștia pot sprijini țările vecine prin mediatizarea problemelor și cazurilor care au loc acolo. Există mai multe organizații care promovează utilizarea conferințelor și site-urilor pentru a disemina informații – de exemplu, Witness (Martor), un ONG din Europa care oferă echipament, instruire și hub-uri video pentru utilizarea materialelor video. Acestea sunt câteva dintre posibilitățile pe care participanții la atelier le pot utiliza pentru a se asigura că problemele și provocările cu care se confruntă apărătorii drepturilor omului sunt discutate la nivel global.

În cazul în care țările sunt conduse de guverne dictatoriale și militare, apărătorii sunt întotdeauna supuși unui risc mai mare de a fi torturați sau urmăriți penal de respectivele guverne. În Somalia și Azerbaidjan, de exemplu, unde libertatea presei este limitată de guverne, mulți apărători sunt urmăriți și fiecare acțiune a lor este monitorizată. Din păcate, unii dintre ei își pierd viața. În multe cazuri, presa în aceste țări este dirijată de guvern și folosită drept instrument de propagandă.

Participanții au căzut de acord că apărătorii drepturilor omului au nevoie de protecție prin dezvoltarea unor mijloace inovatoare de comunicare și mai ales prin valorificarea ideilor inovatoare propuse de tineri, precum și prin utilizarea expertizării din partea profesioniștilor din domeniul relațiilor publice și comunicații.

Provocări

Provocările cu care se confruntă apărătorii drepturilor omului din întreaga lume sunt diferite și variază în funcție de contextele locale. În cadrul discuțiilor, aceste provocări au fost plasate în contextul apărătorilor drepturilor omului care activează în zone de conflict armat și de opresiuni politice. Problemele identificate de participanții la atelier includ:

- Hărțuire și intimidare,
- Defăimare,
- Arestări și detenție arbitrară,
- Asasinări,
- Disparații,
- Restricții legale, cum ar fi legi naționale care scot în afara legii activități ale

apărătorilor drepturilor omului, ca de exemplu, apărătorii minorităților sexuale, sau Legea Societății Civile din Etiopia, etc.

- Nerespectarea persistentă a angajamentelor asumate de guverne prin tratate internaționale,
- Nesiguranță sporită în multe țări,
- Finanțare insuficientă pentru desfășurarea activităților planificate,
- Interacțiunea insuficientă prin intermediul rețelelor a organizațiilor din domeniul drepturilor omului.

Recomandări

- Consolidarea capacităților apărătorilor drepturilor omului în utilizarea procedurilor de mediatizare audiovizuală și monitorizare (adică utilizarea materialelor video, filmelor și documentarelor);
- Lansarea unei campanii pentru promovarea Internetului ca mijloc de comunicare și organizare a lucrului pentru promovarea democrației;
- Delegarea persoanelor pentru a lucra direct și exclusiv cu jurnaliști și activiști cu scopul de a le identifica problemele și a le discuta la nivel regional și la nivelul Uniunii Europene;
- Lucrul cu diaspora;
- Asimilarea informației cu privire la procedurile de votare utilizate în cadrul Adunărilor Generale ONU și utilizarea acestei informații drept bază pentru organizarea responsabilității;
- Lobarea finanțatorilor cu scopul de a-i convinge să susțină inițiative de protejare a drepturilor omului;
- Crearea unei rețele globale a drepturilor omului care să se bazeze pe eforturile rețelelor regionale;
- Învățarea de la experți în comunicare și relații publice a strategiilor de diseminare a informației, etc.;
- Elaborarea unei platforme-șablon pentru organizarea campaniilor naționale și internaționale în susținerea apărătorilor drepturilor omului aflați sub anchetă;
- Promovarea unei culturi de toleranță și solidaritate prin traininguri;
- Elaborarea mecanismelor de protecție legală a apărătorilor la toate nivelurile și de asigurare a protecției lor în timpul proceselor de judecată, în special la curțile internaționale;
- Implementarea proiectelor de educație și îndrumare pentru școli, instituții de învățământ și jurnaliști pentru a promova inovații și tehnologii moderne în asigurarea drepturilor omului;
- Promovarea ideilor inovatoare lansate de tineri în mediatizarea, monitorizarea și implementarea campaniilor privind drepturile omului.

Strategii pentru producerea schimbărilor în societățile de tip închis

Acest atelier s-a axat în principal pe schimbul de experiențe și identificarea problemelor și strategiilor comune folosite pentru a promova drepturile omului și a democrației în societățile de tip închis. În loc de a se concentra pe anumite țări, participanții au încercat mai degrabă să extragă din experiențele lor teme, instrumente, lecții și strategii comune. Au fost oferite perspective dintr-un șir de țări, inclusiv din Coreea de Nord, Cuba, Myanmar, Siria, Iran, Vietnam și Tibet, etc.

Caracteristici comune pentru Societățile de tip închis

Pentru a elabora strategii eficiente de combatere a regimurilor autoritare, este necesar de a înțelege natura regimului în sine și instrumentele represiunii de stat. Au fost identificate următoarele trăsături comune:

- Utilizarea ideologiei și naționalismului ca instrumente de manipulare și menținere a controlului de stat și ca mijloc de justificare a regimului autoritar.
- Utilizarea și exploatarea legăturilor și relațiilor stabilite între regimurile autoritare pentru a se susține și proteja reciproc în fața presiunilor și ochilor critici în cadrul forumurilor regionale și internaționale; oferirea oportunităților pentru schimb comercial, inclusiv acces la tranzacții comerciale și bancare, precum și comerț cu mărfuri ilicite; oferirea modelelor alternative de dezvoltare și structură statală; schimbul de tactici și metode pentru a controla societatea civilă și opoziția.
- Controlul de stat asupra presei, serviciului de informații și securitate și asupra economiei.
- Utilizarea instrumentelor democratice, ca referendumurile, alegerile și ONG-urile controlate de stat, pentru căpătarea unei imitații de legitimitate și sprijin popular și pentru a ascunde natura regimului în sine, precum și pentru a amplifica propaganda de stat.

Strategii pentru subminarea bazei unui regim autoritar

Activiștii politici în societățile de tip închis utilizează un șir de metode și strategii pentru a ataca bazele regimurilor autoritare. Înainte de a discuta acțiuni concrete, participanții au identificat chestiuni care trebuie luate în calcul la elaborarea strategiilor efective:

- Identificarea „nișelor libere” și oportunităților care pot fi valorificate pentru a crea spațiu pentru societatea civilă în eforturile sale de a sensibiliza opinia publică și a mobiliza opoziția în promovarea reformelor democratice.
- Elaborarea strategiilor bazate pe realități și o înțelegere clară a regimului și a principalelor elemente loiale pe care acesta se sprijină, inclusiv de natură economică, militară și internațională.
- Înțelegerea diferenței dintre tactici și strategii. Tacticile luate aparte nu sunt suficiente. La ce servesc tacticile și cum acestea se încadrează în obiectivele pe termen scurt și lung în promovarea democrației? De exemplu, unul dintre participanți a atenționat că puteți obține succes în îndeplinirea unei acțiuni dificile, dar dacă succesul în acțiunea respectivă se va dovedi că

- subminează obiectivele finale, aveți și un Plan B?
- Care este relația dintre comunitatea din exil și activiștii din interior? Cine are capacitatea și accesul la ce acțiuni anume? Multe comunități în exil au fost nevoite să-și părăsească țara pentru că s-au aflat în fruntea mișcării împotriva regimurilor autoritare, așadar ele încă mai pot avea un rol important de frunte; cu toate acestea, este foarte important să se păstreze unitatea activiștilor din interior și să se recunoască limitele comunităților în exil. Participanții au remarcat că este de asemenea important ca mișcările de opoziție să se asigure că sunt reprezentative pentru diferite grupuri etnice, religioase și culturale din societate, anume pentru că regimurile deseori încearcă să submineze legitimitatea mișcărilor din exil.
 - Cunoaște-ți publicul și elaborează-ți mesajele cu grijă. Unii au sugerat evitarea unui limbaj care tinde să fie contraproductiv, cum ar fi referirea directă la democrație și drepturile omului, și utilizarea în schimb a unei terminologii care la prima vedere este mai puțin amenințătoare pentru respectivul regim, inclusiv axarea pe lipsa transparenței și responsabilității, cazuri de corupție, etc.

Oportunități strategice pentru promovarea democrației în Societățile de tip închis

1. Subminarea monopolului statal asupra informației

- Există mijloace multiple pentru diseminarea informației în societățile de tip închis, inclusiv radio, televiziunea prin satelit, publicațiile scrise, CD-uri/VCD-uri, USB-uri și tehnologiile moderne.
- Activiștii trebuie să țină cont de noile tehnologii, lucrul cu jurnaliștii amatori din rândurile cetățenilor, rețelele sociale (precum Facebook și Twitter), la fel ca și utilizarea formelor tradiționale de jurnalism, legăturilor personale și legăturilor prin rețele de activiști din interiorul țării (așa-numita „democrație de difuziune”).
- Este important să se caute deschideri și oportunități de informare și de a nu se baza neapărat pe comunitățile din exil ca pe surse unice de informație și știri imparțiale. Participanții au încurajat căutarea mecanismelor creative de lucru în climatul media existent în pofida caracterului său restrictiv.

2. Alegerile în mediile cu un grad înalt de control

- Alegerea de a candida nu se prezintă neapărat în termeni de alb și negru. Provocarea constă în determinarea dacă alegerile prezintă o oportunitate pentru a consolida opoziția democratică sau mai degrabă pentru a atribui legitimitate regimului și procesului electoral. Anume aceasta este întrebarea cu care se confruntă mișcarea democratică din Birmania în alegerile care vor avea loc în 2010.
- În cazul Iranului, oamenii nu privesc alegerile ca pe un proces standard (înregistrare, campanie electorală, votare) dar mai degrabă ca pe o tactică și o oportunitate de a avansa dezideratele diferitor sectoare, mobiliza opoziția și de a susține candidatul reformist. Felul cum guvernul a reacționat

la campanie a consolidat mișcarea și a pus la îndoială și mai mult legitimitatea regimului (mesajele s-au transformat din „dați-ne înapoi voturile furate” în „jos dictatorul”).

- Unii factori ar putea transforma alegerile în oportunități: Ar putea fi candidarea un mijloc de a dezvălui diferențele și grupările din interiorul regimului pentru a susține un candidat alternativ? Ar putea fi alegerile o oportunitate pentru a organiza și implica diferite sectoare și circumscripții?

3. Advocacy la nivel regional și internațional

- Cu toate că participanții au căzut de acord că schimbarea în societățile de tip închis trebuie să vină din interior, eforturile internaționale joacă un rol important în asigurarea solidarității, sensibilizării și exercitării unei presiuni constante pentru reformare. Acestea pot constrânge guvernele să facă concesii (eliberarea și susținerea deținuților politici, implementarea reformelor, etc.) și să asigure protecția activiștilor. Monitorizarea internațională poate salva vieți.
- Forumurile internaționale, inclusiv mecanismul ONU Universal Periodic Review (UPR), constituie deseori unica platformă unde societatea civilă poate să pună guvernele lor față în față, în modul direct, cu documentația privind situația drepturilor omului din țară. Societatea civilă trebuie să folosească UPR ca pe o oportunitate de a sensibiliza opinia publică. De asemenea ea trebuie să fie pregătită să contracareze eforturile regimului de a submina această oportunitate prin monopolizarea discuțiilor la aceste forumuri.
- Este important să se meargă atât pe advocacy regional cât și pe advocacy internațional pentru că deseori regimurile se protejează și își susțin reciproc interesele la diferite forumuri. În unele regiuni, mecanismele în domeniul drepturilor omului au mai mulți „mușchi” decât ONU.
- Nu există o regulă de aur în privința sancțiunilor, boicotarea turismului sau alte strategii de izolare a regimurilor autoritare. Cu toate că izolarea poate fi importantă în anumite cazuri, aceasta poate fi în același timp un impediment pentru turism, comerț și schimb educațional, care altminteri ar putea submina monopolul statal asupra informației și puterii.
- Companiile care fac investiții în societățile de tip închis trebuie să fie informate despre partea cu care fac afaceri și încurajate să vină cu critici constructive atunci când interacționează cu regimurile represive. Chiar dacă se evită să se discute direct chestiuni sensibile, cum ar fi drepturile omului, acestea ar putea fi înclinate să abordeze teme ce țin de activitatea lor, ca de exemplu drepturile angajaților.
- Regimurile autoritare utilizează deseori lobiști profesionali pentru susținere și retușarea imaginii internaționale. Participanții au discutat ideea de a convinge companii progresive de PR de a oferi servicii gratuite organizațiilor de promovare a democrației, după modelul serviciilor pro-bono oferite de avocați.

ONG ÎN DETALII

Concurs de selectare a participanților la Târgul de Parteneriat European pentru Organizațiile Societății Civile din Moldova

15 – 16 iunie, 2010
Chișinău, Moldova

Parteneriat European pentru Democrație (EPD), Fundația Est-Europeană (EEF) și Asociația „Promo-LEX” lansează concurs de selectare a organizațiilor non guvernamentale din R. Moldova pentru a participa în cadrul „**Târgului de Parteneriat European pentru Organizațiile Societății Civile din Moldova**”.

Evenimentul va avea loc la Chisinau, Moldova în perioada 15 și 16 iunie 2010.

Scopul evenimentului:

Consolidarea Societății Civile din R. Moldova (inclusiv regiunea transnistreană) prin schimb de experiență, crearea relațiilor de parteneriat dintre organizațiile non guvernamentale din țările CSI și a Comunității Europene și atragerea fondurilor de finanțare pentru inițiative civice.

Cine poate aplica?

- 1.Reprezentanți ai Societății Civile din țările Europene, CSI și R. Moldova (inclusiv regiunea transnistreană);
- 2.Organizații care activează în următoarele domenii: mass-media, drepturile omului, democrație, integrare europeană, social, tineret, mediul înconjurător;
- 3.Organizații cu experiență în implementarea proiectelor internaționale;
- 4.Organizații care doresc să stabilească relații de parteneriat cu ONG-le din străinătate pentru realizare în comun a proiectelor.

Program:

Evenimentul va facilita stabilirea contactelor și discuțiile dintre participanți din străinătate (Europa și CSI) și cei din Moldova cu reprezentanții organizațiilor donatoare. Participanții vor avea posibilitatea să discute și să depună propuneri de proiecte și inițiative axate pe formarea relațiilor de parteneriat în domeniile indicate mai sus.

Evenimentul se va axa pe următoarele subiecte-cheie:

- 1.Drepturile omului, mass-media și libertățile fundamentale;

2. Activități sociale, tineret și mediul înconjurător;

3. Integrare Europeană.

Limbile de lucru: Engleză, Română și Rusă (traducerea va fi asigurată).

Procesul de aplicare:

Formularul de Înregistrare completat urmează a fi expediat nu mai târziu de 21 mai 2010, la adresa de e-mail: crdt@promolex.md. Organizațiile selectate vor fi anunțate până la 28 mai 2010.

Varianta preliminară a Programului de lucru al evenimentului și Formularul de Înregistrare le puteți descărca de pe site-ul organizației:

<http://www.promolex.md/index.php?module=announcements&cat=0&item=261&Lang=ro>

Persoana de contact:

Olga Gordila +373 22 44 96 26

E-mail: crdt@promolex.md

ACTUAL

Republica Moldova și Federația Rusă - PÎRÎTE DIN NOU la CEDO pentru tortură și privare ilegală de libertate în regiunea transnistreană

La 1 aprilie 2010, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a decis examinarea prioritară a cauzei Boris Mozer v Moldova și Rusia nr.11138/10 depusă la Curte pe 24 Februarie 2010 de către Promo-LEX, în persoana avocaților Alexandru Postica, Doina Ioana Străisteanu și Pavel Postica.

Guvernelor li s-a dat termen pînă la 27 Mai 2010 să explice legalitatea reținerii și detenției lui Boris Mozer în cadrul unui dosar penal inițiat la cererea SC Interdnestrcom la care era angajat. Guvernele urmează să răspundă în special la două întrebări importante – 1. dacă reținerea și detenția reclamantului de administrația regiunii transnistrene a fost făcută de o instanță competentă și împuternicită (avînd în vedere că "instanțele" rmn nu fac parte din sistemul judecătoresc al Republicii Moldova) și 2. dacă răspunderea pentru maltratarea reclamantului de către agenții „mgb” cade asupra Guvernelor. Totodată au fost invocate violarea dreptului la viața de familie ca urmare a refuzului de a permite accesul cu rudele și refuzul întrevederii cu sfetnicul său.

Cauza lui Boris Mozer este a doua cerere comunicată în acest an, după cauza

Matcenco fiind similare cauzei Ilașcu și alții vs. Moldova și Rusia (hotărârea din 24 iunie 2004) și reclamă grave violări ale drepturilor omului în regiunea transnistreană a RM. Promo-LEX de nenumărate ori a criticat Guvernul Republicii Moldova și cel al Federației Ruse pentru ignoranța cu care sunt examinate plîngerile populației din stînga Nistrului, inclusiv în cauzele de omor, răpiri, torturi, condamnări ilegale și privare de libertate.

Avocatul și Directorul executiv al Asociației Promo-LEX Alexandru Postica, declară că "Faptul că pe parcursul a 15 zile au fost comunicate două cauze din regiunea transnistreană în regim prioritar, demonstrează că situația drepturilor omului în regiune este una deosebit de critică, iar autoritățile sunt obligate să intervină. Dacă autoritățile moldovenești și cele rusești nu vor binevol să găsească soluții în impunerea respectului față de drepturile omului în acest spațiu, vom continua să facem totul posibil ca să schimbăm această stare de lucruri prin mecanismul Curții Europene".

Doina Ioana Străisteanu, jurist Promo-LEX și expert în drepturile omului afirmă că "În cauza Mozer am invocat și violarea Articolului 17 al Convenției pentru faptul că a lăsat administrația regiunii să-și formeze un „sistem a organelor de forță și de justiție” pe care îl folosește pentru intimidarea locuitorilor din regiune prin aplicarea de tortură, privare de libertate în locuri private de detenție în condiții inumane și antisănătore, cu încălcarea intenționată a tuturor drepturilor și libertăților omului, garantate prin legislația ambelor State Pârâte și prin prevederile Convenției".

Asociația Promo-LEX menționează că la data de 15 martie 2010, guvernelor pârâte le-a fost comunicată o altă cauză în regim prioritar, asistată de avocații Asociației Promo LEX, care ridică în principiu aceleași probleme de încălcare a drepturilor omului.

Departamentul Juridic,
Asociația Promo-LEX

Promo-LEX recomandă Guvernului să se adreseze Judecății de la Haga

2010-04-21/ Asociația obștească Promo-LEX recomandă autorităților constituționalele Republicii Moldova să facă uz de Dreptul Internațional prin adresare la Curtea Internațională de Justiție de la Haga, în condițiile în care drepturile locuitorilor (cetățeni ai numeroase state) sunt imposibil de a fi aparate și protejate eficient și în termen rezonabil, a declarat pentru Info-Prim Neo președintele organizației Ion Manole.

Potrivit lui, „Asociația Promo-LEX este îngrijorată de situația drepturilor omului în regiunea transnistreana a Republicii Moldova și constată cu regret faptul că toate

eforturile autorităților constituționale și ale unor actori internaționali de a contribui la instaurarea supremației legii pe teritoriul transnistrean, precum și faptul că eforturile constante pe parcursul celor 18 ani nu au contribuit la determinarea administrației autoproclamate de la Tiraspol să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului în acest spațiu”.

Ion Manole afirmă că Guvernul Moldovei ar putea sau chiar ar fi timpul deja să depună o cerere interstatală la Curtea Internațională de Justiție de la Haga. Această instanță este principalul organ judiciar al Națiunilor Unite fiind numită drept Curtea Mondială. Curtea respectivă decide în baza dreptului internațional public asupra disputelor de natură juridică între State și adoptă opinii pe chestiuni juridice la solicitarea organelor Națiunilor Unite sau a agențiilor specializate autorizate să facă o astfel de solicitare.

Președintele Asociației spune că Promo-LEX poate pune la dispoziția Guvernului Republicii Moldova experți în dreptul internațional public pentru a examina oportunitatea adresării către Curtea de la Haga și pregătirea documentelor juridice necesare pentru ca această instanță să se expună asupra responsabilității și obligațiilor pozitive ale Moldovei și ale Rusiei în ceea ce privește teritoriul transnistrean.

Ion Manole spune că locuitorii din partea stângă a Nistrului așteaptă eforturi eficiente și urgente din partea Guvernului. „Ei merită să se bucure de drepturi și libertăți, în egală măsură cu ceilalți cetățeni și locuitori ai țării. Din aceasta cauză, ne exprimăm deschiderea pentru a sprijini Guvernul Moldovei în această inițiativă în lumina experienței unice de care dispun experții Promo-LEX în domeniul dreptului internațional public și instanțe internaționale”.

Notă Info-Prim Neo: Principalele funcții ale Curții Internaționale de Justiție sunt legate de soluționarea litigiilor prezentate de către statele membre și de avize legale cu privire la solicitări adresate de către organele internaționale autorizate în mod corespunzător agențiilor și a Adunării Generale a ONU.

www.info-prim.md

Dosare penale, amendă și alte persecutări pentru tinerii care se opun înrolării în armata transnistreană

2010-04-30 / Tinerii din regiunea transnistreană continuă să fie persecutați masiv pentru refuzul de a se înrola în structurile militare subordonate regimului neconstituțional din regiune. Cei care se opun încorporării, sunt persecutați prin dosare penale, detenție, amenzi, dare în urmărire, sechestrare, inclusiv la posturile de grăniceri, instalate ilegal în zonă. Situația tinerilor persecutați de regimul de la Tiraspol a fost discutată în cadrul unei dezbateri publice vineri, 30 aprilie, la Agenția de presă „Info-Prim Neo”. Acțiunea face parte din ciclul de dezbateri publice, lansat de Consiliul Național al ONG-urilor, cu genericul „Probleme de actualitate în domenii de importanță vitală: viziuni convergente și

divergente”.

„Satisfacerea serviciului militar este comparată cu privarea de libertate, pentru că atunci când tinerii sunt prinși de autoritățile separatiste, ei sunt impuși să aleagă între închisoare și armată. Acest proces a devenit o spaimă a oamenilor din regiune”, explică președintele Asociației „Promo-LEX”, Ion Manole. Potrivit liderului asociației, din cele circa 55 de mii de tineri, potențiale victime ale sistemului militar din regiune, peste 40 de mii de tineri sunt cetățeni ai Republicii Moldova cu drepturi depline.

Ion Manole mai spune că tinerii care vor să evite armata transnistreană solicită să fie luați la evidență de către Ministerul Apărării de la Chișinău, deseori prin intermediul Asociației „Promo-LEX” încercând în felul acesta să se protejeze de persecutări. Pentru a nu le lăsa o astfel de soluție la dispoziție, structurile transnistrene îi supun evidenței pe toți tinerii, începând de la băncile școlii. La atingerea vârstei sunt înrolați, ca ulterior să fie convocați cu regularitate la cursuri în calitate de rezerviști. „Noi dorim soluționarea acestei probleme nu în mod individual, ci în general”, explică Ion Manole.

Șeful Biroului Reintegrării, Ion Stăvilă, a spus că problema înrolării forțate a tinerilor ar putea fi soluționată în ansamblu odată cu adoptarea unui statut special al regiunii transnistrene, ca parte a Republicii Moldova. „Ne vine greu să îi ajutăm pe acești tineri acum, căutăm soluții”, a spus oficialul. El a declarat că persecutarea acestei categorii este parte din fenomenul de intimidare a populației, în special a societății civile care actualmente cunoaște proporții deosebit de mari. Ion Stăvilă s-a referit la cazul jurnalistului Ernest Vardanean, aresta sub învinuire de „înaltă trădare”, precum și la cazul mai puțin cunoscut al locuitorului orașului Bender, Ilie Cazacu, arestat și el acum 40 de zile sub aceeași învinuire „stupidă și alarmantă”, dar și la alte cazuri. Ion Stăvilă a declarat presei în acest context că lipsa de justificare a arestărilor efectuate în ultimul timp de structurile transnistrene alarmează și sugerează posibilitatea apariției în viitorul apropiat a unor scenarii dintre cele mai neașteptate.

Membrul delegației de la Chișinău în Comisia Unificată de Control (CUC), Sergiu Valcov, a explicat că delegația transnistreană deseori se opune includerii în ordinea de zi a problemelor cu care se confruntă populația din regiune, inclusiv tinerii înrolați cu forța. „Chiar dacă CUC își desfășoară activitatea în zona de securitate, noi nu avem acces în structurile militare transnistrene, multe dintre ele fiind amplasate în zonă contrar tuturor regulilor, inclusiv a prevederilor Acordului moldo-rus din 1992 privind încetarea focului”, a spus Sergiu Vâlcov.

În opinia lui Ion Manole, situația este foarte gravă, astfel încât problema trebuie privită prin prisma documentelor internaționale. O soluție în acest sens ar fi aplicarea Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale, a cărui ratificare Parlamentul Republicii Moldova o tergiversează pe parcursul a 10 ani. Potrivit lui

Viorel Barbănouă, membru al Coaliției pentru Curtea Penală Internațională, aplicarea prevederilor Statutului de la Roma ar oferi atât autorităților constituționale, cât și populației din regiune instrumente suplimentare în contracararea acțiunilor regimului neconstituțional de încălcare a drepturilor și libertăților cetățenești.

Potrivit datelor de care dispune „Promo-LEX”, în anul 2009, peste 290 de tineri din regiune s-au ales cu dosare penale pentru refuzul de a fi înrolați în armata transnistreană. Au fost atestate mai multe cazuri de amendare a tinerilor de o anumită confesiune religioasă, cărora religia le interzice efectuarea serviciului militar. Un studiu realizat acum doi ani de „Promo-LEX” atestă și câteva cazuri de deces în armata transnistreană.

www.info-prim.md

Statutul de la Roma ca pârghie de asigurare a respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană

Societatea civilă recomandă Parlamentului Republicii Moldova să nu tergiverseze ratificarea Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale, pe care l-a semnat încă în anul 2000. Sectorul asociativ consideră că aplicarea prevederilor Statutului pe tot teritoriul țării ar putea oferi pârghi suplimentare pentru asigurarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană, inclusiv prin tragerea la răspundere penală a persoanelor concrete care se fac vinovate de astfel de încălcări, au declarat reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale în cadrul dezbaterilor publice consacrate problemelor cu care se confruntă tinerii din regiunea transnistreană înrolați cu forța în structurile militare subordonate regimului neconstituțional, desfășurate la Agenția Info-Prim Neo.

„Ratificarea Statutului de la Roma ar aduce avantaje vizibile populației din Republica Moldova, în special locuitorilor din regiunea transnistreană controlată de regimul neconstituțional, în apărarea drepturilor și libertăților fundamentale”, a declarat Viorel Barbănouă, membru al Coaliției Naționale pentru Curtea Penală Internațională. „Spre deosebire de instituții gen Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, care condamnă state pentru încălcarea drepturilor persoanei, Curtea Penală Internațională, numită și Tribunalul Penal Internațional sau Curtea de la Haga, după sediul de reședință, condamnă persoane concrete pentru crime și fărădelegi împotriva omului și umanității”, precizează Viorel Barbănouă. Potrivit lui, la răspundere penală ar putea fi trași și liderii de la Tiraspol pentru acțiunile împotriva populației și legalității. O altă particularitate care asigură eficiența măsurilor întreprinse de Curtea de la Haga constă în faptul că instanța își delegă propriii experți în teritoriile supuse examinării, având la dispoziție un arsenal important de acțiuni pentru a-și impune autoritatea.

Potrivit președintelui asociației „Promo-LEX”, Ion Manole, documentul de la Roma

ar fi o nouă garanție pentru prevenirea izbucnirii de violențe militare.

În același timp, șeful Biroului Reintegrării de la Chișinău, Ion Stăvilă, este de părere că Statutul de la Roma nu prezintă o panacee generală pentru redresarea situației privind drepturile omului în regiunea transnistreană. „Există o serie întreagă de convenții la care Republica Moldova este parte, dar care nu pot fi aplicate în regiunea transnistreană, deoarece autoritățile de la Chișinău nu exercită controlul asupra teritoriului dat”, a spus Ion Stăvilă. Oficialul a adus exemple de neadmitere pe teritoriul controlat de regimul neconstituțional a înalților reprezentanți ai misiunilor internaționale și diplomatice ale țărilor cu pondere în lume.

Viorel Barbănouă este de părere că Republica Moldova a tergiversat ratificarea Statutului de la Roma din cauza că nu controlează situația din regiunea transnistreană. Totuși, potrivit lui, până la finele anului curent, documentul de la Roma ar putea fi adoptat, spune el.

Statutul de la Roma a fost semnat de Guvernul Republicii Moldova în anul 2000. În anul 2007, Ministerul Justiției a transmis documentul spre avizare Comisiei parlamentare pentru politică externă și integrare europeană, care a emis un aviz pozitiv. Ratificarea Statutului de la Roma a constituit și un punct al planului de acțiuni Republica Moldova-Uniunea Europeană.

Statutul de la Roma a fost ratificat de către 111 țări din lume și semnat de către 129. În prezent, Curtea Penală Internațională cercetează mai multe cazuri de genocid, crime de război sau asupra umanității, în particular fiind cercetați trei șefi de stat.

Coaliția pentru Curtea Penală Internațională, creată recent de o serie de ONG-uri, îndeamnă autoritățile Republicii Moldova să ratifice Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale.

Prin abordarea situației tinerilor recruți din regiunea transnistreană, Consiliul Național al ONG-urilor a lansat ciclul de dezbateri publice „Probleme de actualitate în domenii de importanță vitală: viziuni convergente și divergente”. La dezbaterile săptămânale vor fi invitați să participe reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale și ai sectorului asociativ, responsabili de domenii-cheie, inclusiv drepturile omului, justiție, educație, tineret, probleme sociale, conflictul transnistrean, mass-media, protecția mediului, etc. Ciclul de dezbateri își propune abordarea multilaterală, pluralistă și profesionistă a problemelor de actualitate ce frământă societatea cu scopul informării mai ample a populației și presei din Republica Moldova și de peste hotare, precum și identificării unor posibile soluții și acțiuni comune.

www.info-prim.md

SEMNALĂRI

Activitatea Liceului „Alexandru cel Bun” din or. Tighina riscă să fie sistată din nou / 15 Aprilie 2010

27.04.2010 / La 31 martie 2010, centrul de igienă și epidemiologie din or.Tighina din subordinea autorităților neconstituționale de la Tiraspol au înaintat o prescripție prin care au înștiințat că activitatea liceului cu predare în grafia latină din or.Bender, Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun”, aflat sub jurisdicția autorităților constituționale ar putea fi sistată după data de 15 aprilie 2010, sub pretextul unor presupuse încălcări ale normelor sanitare. Prescripția a fost semnată de medicul șef D.G.Chirista, care a amenințat administrația Liceului că va interzice exploatarea sediului. Pe lângă normele sanitare, așa numita autoritate a invocat și necorespunderea curriculei școlare cu cea din stînga Nistrului.

Incepînd cu data de 4 aprilie 2010, același centrul de igienă și epidemiologie din or.Bender, în comun cu serviciile de grăniceri din subordinea administrației regionale au interzis furnizarea produselor alimentare către Liceu, produse necesare alimentării zilnice și obligatorii a elevilor. Respectiv, în curînd vor fi finalizate stocurile de alimente, iar situația din instituția de învățămînt poate fi critică, în special în preajma examenelor. Prin urmare, nu excludem faptul că administrația regională ar putea escalada situația, creînd condiții identice celor din anul 2004, cînd instituțiile din regiunea transnistreană aflate sub jurisdicția autorităților constituționale ale Republicii Moldova au fost evacuate sau activitatea lor a fost sistată ilegal.

Totodată trebuie să subliniem că această tensionare a situației intervine în perioada de înmatriculare a elevilor în clasele a I-a. Considerăm că aceste acțiuni sunt intenționate și poartă caracter provocator, avînd drept scop principal - reducerea numărului de copii în aceste institutii de învățămînt. Astfel aceste acțiuni, nu pot fi calificate altfel decît acte de intimidare, represiune, discriminare precum și continuarea încălcării grave a drepturilor și libertăților fundamentale ale acestor categorii de persoane (pedagogi, părinți, elevi). Tocmai datorită hărțuirii continue din partea administrației ilegale din regiune, numai în această instituție numărul elevilor în clasele I s-a redus de la 250 de copii în anul 1999 la 50 în anul 2009.

Suntem îngrijorați de situația alarmantă creată artificial în zonă și în acest context, solicităm Comisiei Unificate de Control (un mecanism unic, deocamdată, ce poate și trebuie să intervină în cazurile de încălcare a drepturilor omului) examinarea acestui subiect în regim de urgență, chiar în cadrul ședinței de astăzi 15 aprilie 2010 și să ceară administrațiilor din Tiraspol și Bender să oprească imediat și necondiționat persecutarea și hărțuirea administrației Liceului, precum

și discriminarea locuitorilor regiunii transnistrene prin eliminarea posibilităților de a-și alege liber instituția de învățământ, limba și programul de educație pentru copiii lor. Totodată solicităm implicarea activă a celorlalți actori interesați în soluționarea problemei transnistrene în stoparea escaladării conflictului în jurul instituțiilor cu predare în grafia latină din stînga Nistrului.

Asociația "Promo-LEX" amintește că la 9 iunie 2009 au avut loc audieri publice la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului împotriva Republicii Moldova și Federației Ruse ca urmare a cererilor unor grupuri de elevi, părinți și profesori din 3 licee din regiunea transnistreană cu predare în grafie latină (Liceul "Evrica" din Rîbnița, Liceul "Ștefan cel Mare și Sfînt" din Grigoriopol cu sediul în satul Doroțcaia, r-l Dubăsari și Liceul "Alexandru cel Bun" din mun.Bender. Pînă la momentul de față CtEDO nu s-a expus pe marginea acestei cereri, iar problemele acestor instituții nu au fost rezolvate și nici abordate serios de către Guvernele pîrîte. Astfel, Liceului Evrica nu i-a fost reintoarsă clădirea administrativă a Liceului, iar elevii și profesorii Liceului „Ștefan cel Mare și Sfînt” din Grigoriopol continuă să se deplaseze zilnic în localitatea Doroțcaia din r. Dubăsari pentru a avea posibilitatea să studieze în limba aleasă și conform programului dorit de părinți. Solicităm pe această cale readucerea discuțiilor privind toate aceste subiecte pe ordinea de zi a Comisiei Unificate de Control și Guvernelor Republicii Moldova și al Federației Ruse, ambele responsabile pentru situația drepturilor omului în regiunea transnistreană a RM.

La 21 aprilie 2010 "serviciul de grăniceri de la postul vamal Bender-Tiraspol" din subordinea administrației regionale a interzis din nou, furnizarea produselor alimentare către Liceu. Motivația șefului serviciului respectiv era "...nesoluționarea unor probleme". Potrivit directorului Liceului, dnei M.Roibu "pînă în ziua de azi nu s-a rezolvat nimic, liceul rămîne în continuare fără produse alimentare necesare alimentării zilnice a elevilor, din cauza interdicției de a le transporta prin postul vamal transnistrean". Doamna Roibu a menționat că a fost contactată de șeful serviciului de igienă din or.Bender, care i-a comunicat că nu are intenție de a sista activitatea liceului.

Potrivit reprezentanților biroului de reintegrare, "în ședința din 20.04.2010, reprezentantul Comisiei unificate de control din partea RM a înaintat o declarație privind situația Liceului Alexandru cel Bun de la Tighina, care urmează să fie examinată la ședința următoare a comisiei". Totodată, aceștia au adăugat că în ziua producerii incidentului au adresat o sesizare reprezentantului pentru negocieri de la Tiraspol, dlui Yastrebceac pentru a interveni în soluționarea conflictului.

Pînă la moment, Liceul "Alexandru cel Bun" rămîne neasigurat cu produse alimentare.

Departamentul Juridic
Promo-LEX

ANUNȚURI

Concurs de granturi YAF Fondul pentru Inițiativele Tinerilor (YAF) – Moldova

YAF reprezintă un program inițiat de Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) având drept scop identificarea, inspirarea și susținerea grupurilor mici de tineri, care pot mobiliza și influența un număr mare de semeni întru promovarea idealurilor societății deschise. Programul este preconizat pentru implementare în Iordania, Kyrgyzstan, Lituania, Moldova, Nepal, Serbia și Uganda.

În Moldova programul se va orienta spre susținerea tinerilor din toate regiunile statului (inclusiv Transnistria). Preferință se va acorda inițiativelor tinerilor, care au oportunități reduse de a participa activ întru dezvoltarea societății. În același timp YAF va susține proiecte inovatoare, care ar avea probleme în susținerea din alte surse. Programul va susține proiecte înaintate de organizații de tineri, grupuri de tineri, dar și de indivizi aparte.

Tipuri de acțiuni care vor fi susținute:

- Evenimente de dezvoltare a abilităților și a educației de la egal la egal;
- Campanii și proiecte de mobilizare ale tinerilor având drept scop creșterea nivelului de conștientizare și orientare spre subiectele societății deschise;
- Proiecte media având drept scop relatarea despre domenii care nu sunt incluse în fluxul general mediatic existent;
- Proiecte inovatoare la tema drepturilor omului;
- Proiecte on-line: crearea uneltelor „open-source”, a jocurilor de analiză civică, a forumurilor virtuale, blogurilor.

Prin intermediul YAF nu vor fi finanțate activități de partizanat politic, de presiune și mișcări religioase. De asemenea YAF nu va finanța burse, călătoriile individuale la conferințe și seminare, care nu sunt părți integrante ale proiectelor, acțiuni de micro-creditare și împrumuturi.

Pentru participarea la program sunt eligibile organizațiile sau grupurile de inițiativă conduse de tineri cuprinși în intervalul de vârstă 15-29 ani.

Aplicațiile se depun on-line la: <https://oas.soros.org/oas/>

Pentru informații adiționale accesați : <http://www.soros.org/initiatives/youth/>

sau adresați întrebări la: ccirimpei@debate.moldnet.md, yaf.moldova@gmail.com

Coordonator ediție:

Ion Manole
Centrul de Resurse și Dezvoltare pentru Transnistria
crdt@promolex.md
www.promolex.md
tel/fax (373 22) 449626
Gsm. 069070800

Punctele de vedere exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu pot fi interpretate sub nici o formă ca reflectând
opinia National Endowment for Democracy.